

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 66g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal și a articolului 96 alin. (1) din
Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017

(informații care constituie secret bancar)

CHIȘINĂU
13 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 24 mai 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „informații care constituie secret [...] bancar” din articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal și a articolului 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, ridicată de dl avocat Viorel Plopa, în interesele dlui Igor Lozovanu, parte în dosarul nr. 1a-214/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău format din dnii Iurie Iordan și Alexandru Gafton și dna Elena Cojocari.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Cazul dlui Igor Lozovanu a fost trimis în judecată pentru comiterea de către acesta a infracțiunilor de violare a dreptului la secretul corespondenței și de obținere ilegală și/sau divulgare a informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar, sancționate de Codul penal.

4. La 23 decembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a pronunțat o sentință prin care l-a achitat pe dl Igor Lozovanu de comiterea infracțiunii de violare a dreptului la secretul corespondenței, pentru că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii, și l-a condamnat pentru comiterea infracțiunii de obținere ilegală și/sau divulgare a informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar, prevăzută de Codul penal. Instanța de judecată i-a aplicat dlui Igor Lozovanu pedeapsa cu închisoare pe un termen de trei ani cu suspendare condiționată.

5. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, inculpat și apărător la Curtea de Apel Chișinău.

6. La 17 mai 2022, dl avocat Viorel Plopa a ridicat, în interesele dlui Igor Lozovanu, excepția de neconstituționalitate a textului „informații care constituie secret bancar” din articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal și a

articolului 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017.

7. Printr-o încheiere din aceeași dată, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 245¹⁰ Obținerea ilegală și/sau divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar

„(1) Colectarea de **informații care constituie secret comercial sau bancar** prin sustragerea de informații, inclusiv folosirea mijloacelor tehnice speciale, extorcare sau amenințarea cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 4350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor sunt următoarele:

Articolul 96
Obligativitatea păstrării confidențialității

„(1) Banca este obligată să păstreze confidențialitatea asupra tuturor faptelor, datelor și informațiilor referitoare la activitatea sa, precum și asupra oricăror fapte, date sau informații, aflate la dispoziția sa, referitoare la persoana, bunurile, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri ale clienților băncii ori informațiile referitoare la conturile clienților (solduri, rulaje, operațiuni derulate), tranzacțiile încheiate de clienți, precum și a altor informații despre clienți care i-au devenit cunoscute.

(2) În sensul prezentului capitol, informațiile prevăzute la alin. (1) constituie secret bancar.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul sesizării susține că atât articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal, cât și articolul 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor nu definesc noțiunea de informații care constituie secret bancar.

12. În special, autorul susține că articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal nu stabilește (i) care sunt criteriile determinante ale unor astfel de informații; (ii) momentul de când informațiile devin secret bancar și cât durează acest statut; (iii) dacă statutul de secret bancar continuă și după ce datele au devenit publice; (iv) obligațiile persoanelor fizice asupra prelucrării informațiilor care constituie secret bancar, precum și (v) modul de păstrare sau prelucrare a acestora.

13. Totodată, autorul afirmă că din articolul 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor rezultă că orice informație referitoare la clienți și cunoscută băncii constituie secret bancar.

14. Autorul pretinde că prevederile contestate nu corespund exigențelor calității legii și încalcă accesul la justiție și dreptul la apărare prevăzute de articolele 1 alin. (3), 20, 22, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor Parlamentului, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, și din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul părții în proces, este formulat de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum

a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

18. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „informații care constituie secret [...] bancar” din articolul 275¹⁰ alin. (1) din Codul penal și articolul 96 alin. (1) din Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva criticilor invocate de autor.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care persoana este învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal. Prin urmare, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

20. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental.

21. Autorul sesizării susține că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 22 [*neretroactivitatea legii*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 26 [*dreptul la apărare*] din Constituție.

22. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolele 1 alin. (3) și 23 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Acestea pot fi invocate, în special, dacă se constată aplicabilitatea lor cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea HCC nr.6 din 10 martie 2020, § 25; HCC nr.13 din 21 mai 2020, § 41; HCC nr. 15 din 28 aprilie 2021, § 20).

23. Cu privire la incidența articolelor 20, 22 și 26 din Constituție, Curtea constată că autorul sesizării pretinde că atât norma din Codul penal, cât și prevederile din legea specială nu definesc cu claritate informațiile care constituie secret bancar.

24. Curtea subliniază că noțiunea de informații care constituie secret bancar din articolul 245¹⁰ din Codul penal este detaliată de norma specială din articolul 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor. Astfel, în sensul acestei norme, faptele, datele sau informațiile, aflate la dispoziția băncii, referitoare la persoana, bunurile, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri ale clienților băncii ori informațiile referitoare la conturile clienților (solduri, rulaje, operațiuni derulate), tranzacțiile încheiate de clienți, precum și alte informații despre clienți care i-au devenit cunoscute băncii, constituie secret bancar.

25. Așadar, Curtea observă că legislatorul a stabilit criteriile care să permită identificarea informațiilor care constituie secret bancar. Textul contestat de autor conține suficiente repere obiective pentru a fi considerat clar și previzibil din perspectiva articolului 23 din Constituție.

26. Cu privire la argumentele autorului din § 12 menționate *supra*, Curtea conchide că, sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea prevederilor contestate, autorul sesizării își exprimă, de fapt, dezacordul cu modul în care prevederile contestate au fost interpretate și aplicate în cauza respectivă. În acest sens, Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea și aplicarea

legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr.89 din 15 iunie 2021, § 27).

27. Așadar, Curtea reține că problema abordată de autorul excepției nu reclamă o problemă de constituționalitate din perspectiva articolelor 20 și 26 din Constituție. Din acest motiv, în acest caz nici articolul 23 din Constituție nu este incident.

28. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 66g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a textului „informații care constituie secret [...] bancar” din articolul 245¹⁰ alin. (1) din Codul penal și a articolului 96 alin. (1) din Legea privind activitatea băncilor nr. 202 din 6 octombrie 2017, ridicată de dl avocat Viorel Plopa, în interesele dlui Igor Lozovanu, parte în dosarul nr. 1a-214/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 13 septembrie 2022
DCC nr. 120
Dosarul nr. 66g/2022